

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C117 – LEE19**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 10 februari 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het stilleggen van bouw- of graafwerken voor archeologische opgravingen door het Vlaamse Gewest	3
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de stand van zaken van de uitbouw van de pelgrimsroutes naar Santiago de Compostela	9
Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Oost-Vlaanderen, wat het Ename Expertisecentrum voor Erfgoedontsluiting vzw betreft	13
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over woonuitbreidingsgebieden in de omgeving van een beschermd gebouw, landschap, stads- of dorpsgezicht	21

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans**Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het stilleggen van bouw- of graafwerken voor archeologische opgravingen door het Vlaamse Gewest**

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, ik stel deze vraag om uitleg naar aanleiding van een lokaal dossier dat misschien verregaande gevolgen zou kunnen hebben. Recent is het Vlaamse Gewest door een rechtbank veroordeeld tot een schadevergoeding van 225.000 euro voor het stilleggen van werken door de dienst Onroerend Erfgoed. Volgens de betrokken ambtenaar is er een vermoeden dat onder de grond een Romeins dorp zou zijn gelegen.

Ik heb er geen probleem mee dat het Vlaamse Gewest archeologische opgravingen laat uitvoeren. Zoals het decreet stelt, kunnen de werkzaamheden hierdoor vertraging oplopen. In artikel 7 van het betrokken decreet staat immers dat de Vlaamse Regering kan besluiten dat de uitvoering van opgravingen tot het algemeen nut behoort. De Vlaamse Regering kan in dit verband de tijdelijke bezetting van de gronden bevelen.

Volgens de informatie waarover ik beschik, gaat het hier echter om een kafkaïaanse situatie. We willen het Grond- en Pandendecreet op een goede manier uitvoeren. We willen onze doelstellingen halen. Bouwondernemers kopen de grond en vragen de nodige vergunningen aan. Dat is ook in Harelbeke gebeurd. Op het ogenblik dat de bouwondernemer de grond kocht, was er geen sprake van archeologische overblijfselen. Alle mogelijke vergunningen zijn afgeleverd. De werkzaamheden zijn gestart. Daarop is het onwaarschijnlijke gebeurd. De dienst Onroerend Erfgoed heeft verklaard dat er een vermoeden is dat onder die grond een Romeins dorp is gelegen. In onmiddellijke omgeving zijn in het verleden immers ook al overblijfselen gevonden. De bouwondernemer krijgt te horen dat hij voor de opgravingskosten moet opdraven. In totaal gaat het om 500.000 euro. Aangezien de betrokken firma de grond als woongebied had gekocht en alle vergunningen had gekregen, is ze naar de rechtbank getrokken. Er was nergens melding gemaakt van archeologische overblijfselen. De werken zijn plots stilgelegd. In feite verloor de firma tweemaal: ze moest betalen en ze kon de verkaveling niet van start laten gaan.

De rechtbank van eerste aanleg van Kortrijk heeft een vonnis geveld. Die beslissing is op het onbehoorlijk handelen van de ambtenaar gebaseerd. Ik heb de problematiek hier al stapsgewijs besproken. Ik verwacht niet van de minister dat hij op dit specifieke geval ingaat. Ik weet niet of er nog een beroep zal worden aangetekend. Het is mogelijk dat we dit nog als een lopende zaak moeten beschouwen.

Minister, ik heb vier concrete vragen. Als een verkavelaar bouwpercelen met een correcte bestemming koopt, kan hij dan ergens terecht om te weten of er onder de grond iets van archeologische waarde zit? Op die manier zou hij dat in de kostprijs kunnen incalculeren. Wie zelf in de opgravingen moet investeren, moet dit op voorhand weten en in de prijs kunnen incalculeren. Over welke criteria beschikt een ambtenaar om bouw- of graafwerken stil te leggen? Zijn onze ambtenaren tegen foutieve beslissingen verzekerd? Op welke manier is de Vlaamse overheid hiertegen verzekerd? Hebt u weet van vonnissen waarin het Vlaamse Gewest is veroordeeld? Ik heb er zelf geen gevonden. Het is echter mogelijk dat ik niet de juiste databanken heb geraadpleegd. Welke conclusies met betrekking tot de regelgeving en de aanpak worden uit die vonnissen getrokken?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, de archeologische problematiek vormt een belangrijke aangelegenheid. In de loop van deze legislatuur zullen belangrijke werkzaamheden worden uitgevoerd. Die werkzaamheden passen in de implementatie van het Verdrag

van La Valetta, beter bekend als het Verdrag van Malta. Door dit verdrag geldt nu de regel dat archeologie in situ blijft. Indien mogelijk, worden geen opgravingen gedaan. Alles wordt in situ bewaard.

Ik wil hier even ingaan op een paar punten die de heer Decaluwe als vaststaande feiten beschouwt. Die veronderstelling komt echter niet overeen met de werkelijkheid.

De dienst Onroerend Erfgoed heeft zich niet op een vermoeden, laat staan op willekeur, gebaseerd. De beslissing is gebaseerd op een archeologisch vooronderzoek dat tussen 19 mei 2008 en 22 mei 2008 door Monument Vandekerckhove nv op het betrokken terrein is uitgevoerd. Indien ik me niet vergis, heeft mijn medewerkster de heer Decaluwe het rapport ondertussen bezorgd.

– *De heer Bart Martens treedt als voorzitter op.*

Dat is uitgevoerd naar aanleiding van de bouwplannen van Bouw Paul Huyzentruyt voor het aanleggen van een nieuwe verkaveling in de Stasegemsesteenweg in Harelbeke. Die verkaveling voorziet in de aanleg van een veertigtal loten. Omdat die bouwactiviteiten gepaard gaan met bodemverstorende graafwerken, werd door het agentschap Ruimte en Erfgoed aangeraden om voorafgaandelijk een archeologische inventarisatie van de site uit te voeren. Door de aanleg van proefsleuven kan men zien of er archeologisch erfgoed aanwezig is. Op basis van de resultaten van de terreininventarisatie en wat daaruit voortvloeit aan advies, kan het agentschap aanbevelen om die gronden vrij te geven of in overleg met de bouwheer de randvoorwaarden vast te leggen voor een uitgebreide archeologische opgraving.

Artikel 4 van het huidige Archeologiedecreet bepaalt dat de bouwheer een zorgverplichting heeft. Het gaat om zaken van algemeen nut, zoals dat in het decreet is ingeschreven. Het proefsleuvenonderzoek toonde zonder meer aan dat er archeologische sporen zijn, en stelde onomstotelijk vast dat er een rijke archeologische site op het terrein aanwezig is. De archeologische sporen duiden zelfs op Romeinse bewoning op deze plek, wat niet toevallig is aangezien bij archeologisch onderzoek sinds de jaren zestig en zeventig al een Romeinse nederzetting is vastgesteld in het betrokken plangebied. In de onderzoeksbalans van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE) kunt u trouwens tal van publicaties over deze Romeinse nederzetting terugvinden. U kunt deze onderzoeksbalans raadplegen op www.onderzoeksbalans.be.

Ik citeer een passage uit bladzijde 15 van het basisrapport van het proefsleuvenonderzoek: “Het archeologisch proefsleuvenonderzoek langs de Stasegemsesteenweg heeft aangetoond dat er zonder twijfel sprake is van Romeinse bewoning op deze plek. Meer dan waarschijnlijk sluit dit aan bij de resten van de Romeinse vicus in de Collegewijk ten zuiden van het plangebied en bij de resten van het grafveld ten noorden. Over het gehele terrein en in alle sleuven werden Romeinse sporen aangetroffen. Bovendien betreft het een erg dense verspreiding van de sporen, met andere woorden, geen enkele zone is leeg. Er lijkt bijzonder weinig verstoring te zijn opgetreden.”

Ik citeer ook uit het rapport Monument Vandekerckhove: “In het kader van de geplande verkaveling lijkt een verdere opgraving van het gehele terrein aangewezen. De archeologische sporen bevinden zich slechts 50 centimeter onder het maaiveld en worden bijgevolg direct bedreigd door de nieuwbouwwerken. Bij deze werken wordt de ondergrond en dus het archeologisch potentieel vernield indien er geen voorafgaand archeologisch onderzoek gebeurt.”

De aanwezigheid van archeologische monumenten in de ondergrond van de bewuste percelen is geen vermoeden, maar een empirisch bewezen feit. De ambtenaren hebben zich gebaseerd op harde gefundeerde data die uit dat rapport bleken.

Het Vlaamse Gewest is door de rechtbank van eerste aanleg niet veroordeeld voor het stilleggen van werken door de dienst Onroerend Erfgoed, omdat er volgens de ambtenaar een

vermoeden was dat er een Romeins dorp onder de grond zou zijn gelegen. Deze informatie strookt niet met de uitspraak van de rechter. Ik heb u een kopie gegeven van het vonnis van de rechter. De rechter heeft het Vlaamse Gewest niet veroordeeld voor het stilleggen van de werken, want de werken zijn nooit stilgelegd. De rechter verwijt het Vlaamse Gewest onbehoorlijk bestuur in zijn optreden, een conclusie die hij trekt uit het relaas van de feiten.

Dat relaas van de feiten is heel lang. Ik zal proberen er de essentie van weer te geven. In 2007 verwerft Bouw Paul Huyzentruyt die gronden. In 2008 krijgt het bouwbedrijf een verkavelingsvergunning, en op 11 maart 2008 een stedenbouwkundige vergunning van de ontvoogde gemeente Harelbeke. Op 4 april laat het agentschap aan de nv weten dat er archeologische resten aanwezig zijn en wijst het op de verantwoordelijkheid van de grondeigenaar, conform artikel 4 van het vigerende decreet. Daarna is er overleg tussen het agentschap en de nv om de modaliteiten van een archeologisch vooronderzoek te bespreken. Ten gevolge daarvan komt het proefsleuvenonderzoek waaruit ik heb geciteerd. Dat gebeurt op 19 en 22 mei 2008, dus allemaal heel kort na het verlenen van de vergunning.

Op 11 juni vraagt Bouw Paul Huyzentruyt, vanaf dan vertegenwoordigd door een raadsman, om artikel 7 van het Archeologiedecreet in te roepen, namelijk een verklaring tot algemeen nut en bezetting van de gronden, inclusief mogelijkheid tot schadevergoeding. Mijn analyse is dat de nv van meet af aan uit is op het verkrijgen van een schadevergoeding via het inroepen van artikel 7, en het stilleggen van de werken, wat het agentschap niet doet.

Het rapport van het archeologisch onderzoek komt binnen op 25 juni. Het agentschap laat weten dat het de toepassing van artikel 7 niet opportuun acht. Huyzentruyt antwoordt met een vraag tot overleg en de mededeling dat de houding van het agentschap wordt beschouwd als een feitelijke verhindering van de uitvoering van de verleende vergunningen. Het agentschap wil dus geen beroep doen op artikel 7.

Er volgt opnieuw overleg, waaruit blijkt dat Bouw Paul Huyzentruyt de opgraving die het overeenkomstig artikel 4 van het decreet moet doen, niet wil doen en dus aandringt op een financiering door de overheid. De raadsman verzoekt opnieuw met aandrang de toepassing van artikel 7 om de werken stil te leggen. Het agentschap repliceert opnieuw dat de wetgeving archeologie van kracht is en dat noch artikel 7, algemeen nut verklaring, noch artikel 8, toevalsvondst, van toepassing zijn op dit dossier.

Dit escaleert. Huyzentruyt zegt dat het de werken zal starten en dreigt dat bij stillegging van de werken een gerechtelijke procedure zal worden opgestart. Op 29 augustus kondigt Huyzentruyt per fax en aangetekend schrijven aan dat het met de grondwerken zal starten op 3 september 2008 om 8.30 uur. Met andere woorden, de firma zegt dat ze een inbreuk zal plegen op artikel 4 van het Archeologiedecreet, dat de firma de zorgplicht oplegt en verplicht om te zorgen dat die opgravingen gebeuren.

Het agentschap wordt op de hoogte gebracht. De inspectie wordt verzocht een pv op te maken en aan Huyzentruyt mee te delen dat dit een correctionele inbreuk is. Op 2 september informeert de inspectie de administrateur-generaal van het agentschap per e-mail dat de enige effectieve mogelijkheid om de vernietiging van waardevol archeologisch erfgoed alsnog te verhinderen, erin bestaat de opgraving tot algemeen nut te verklaren, conform artikel 7 van het decreet, waarna de staking kan worden bevolen.

Diezelfde dag laat de administrateur-generaal van het Agentschap Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed Vlaanderen weten dat hij akkoord kan gaan met het voorstel. Hij gaat in op de dreiging van de nv voor de toepassing van artikel 7. Dat wordt verklaard en afgedwongen door Huyzentruyt, die ter plekke een deurwaarder roept en van de ambtenaar ter plaatse een verklaring afdwingt en zegt: "Ik verklaar hier dat het hoofd van het agentschap in Brussel zegt dat hij toepassing zal maken van artikel 7." Die man staat onder druk en verklaart dat ook ter plekke. Dat wordt opgenomen in een proces-verbaal van de gerechtsdeurwaarder.

Daarop heeft de rechter zich gebaseerd en gezegd: “Uw man ter plekke heeft gezegd dat er een beroep zal worden gedaan op artikel 7.”

Twee dagen later heeft het hoofd van het agentschap gezegd dat hij daar geen beroep op doet. Hoogstens kun je zeggen dat er 2 dagen twijfel is geweest. Huyzentruyt heeft de werken al die tijd compleet stilgelegd en gezegd dat men artikel 7 moet toepassen. Het bedrijf laat die verklaring optekenen door een gerechtsdeurwaarder. Daarop heeft de rechter zich gebaseerd om te zeggen dat dat onbehoorlijk bestuur is. Hij zegt: “Uw man ter plekke verklaart dat, en dan zegt u later dat u dat niet gaat doen, en u bent verantwoordelijk en wordt veroordeeld tot een provisionele, heel forse schadevergoeding van meer dan 250.000 euro.”

Op 3 september laat het agentschap per e-mail weten dat na overleg en afwegen van de opties is besloten dat het niet doorgaat met de piste artikel 7, algemeen nut. Het gaat evenwel, met instemming van het kabinet, voor de piste van strafrechtelijke procedure op basis van artikel 4, zorgplicht. Het Agentschap Inspectie neemt hiervan akte, en besluit om de kortgeding-rechter te verzoeken de werken stil te leggen. Dat kort geding wordt afgewezen, maar al die tijd liggen de werken stil. Het komt erop neer dat er finaal een veroordeling komt ten gronde.

Dat is de hele achtergrond. In principe nemen de bouwheren altijd hun verantwoordelijkheid op, als ze erop worden gewezen. Artikel 4 van het Archeologiedecreet bepaalt dat er een zorgplicht is. Huyzentruyt heeft dat willen afwentelen. Door het afdwingen van die verklaring, in aanwezigheid van een gerechtsdeurwaarder die hij ter plaatse had geroepen, heeft hij de rechter ertoe bewogen een veroordeling wegens onbehoorlijk bestuur uit te spreken. De rechter stelde dat er tegenstrijdige signalen werden gegeven, en dat de overheid daarvoor verantwoordelijk was. Het agentschap is daartegen in beroep gegaan. Er kan eventueel twijfel zijn geweest, want die man heeft ter plaatse die verklaring gedaan, maar 2 dagen later is beslist om het artikel niet in te roepen. Huyzentruyt kan dus misschien maximaal, in de slechtste hypothese voor het agentschap, beargumenteren dat hij 2 dagen werd geblokkeerd, maar vanaf de tweede dag was dat dus niet meer het geval.

Dat was een beetje een lange inleiding, maar het is belangrijk om dit te duiden. Ik kom tot de vragen. U vraagt of een verkavelaar die bouwpercelen koopt binnen de correcte bestemming, ergens terecht kan om te weten wat er van archeologische waarde onder de grond zit, en of hij dat kan mee in rekening kan brengen in de kostprijs. In de eerste plaats neem ik aan dat de teneur van uw vraag is dat er een evenwicht moet zijn tussen het behoud van archeologisch erfgoed en de dynamiek van de privésector. Die dynamiek mag niet worden tegengehouden. We staan voor een belangrijk jaar. We moeten het Verdrag van La Valletta uitvoeren. Het huidige Archeologiedecreet is niet goed geschreven. Het moet veel beter. Ik overleg met de bouwsector. We moeten naar een collectivisering, naar een solidariteit gaan. Ik begrijp dat aannemers en bouwheren die daar nu mee worden geconfronteerd, stellen dat zij een last dragen van iets dat van algemeen nut is. Ze vragen zich af of ze die last wel moeten dragen. Dat is de huidige situatie. Ik begrijp dat er ongenoegen over is op het terrein, maar dat ontslaat aannemers en bouwheren nu natuurlijk niet van hun verplichting om het huidige decreet na te leven. Ik meen in uw vraag echter een teneur te ontwaren, die ik onderschrijf. Ik overleg daarover met de sector. We moeten ervoor zorgen dat die twee maatschappelijke sectoren niet in een conflictverhouding tot elkaar staan.

Het archeologiebeleid in de geest van Valletta wil de ruimtelijke ontwikkeling helemaal niet tegengaan. Integendeel, het streeft naar de nodige afstemming en overeenstemming tussen archeologie en ruimtelijke ordening, door er onder meer op toe te zien dat archeologen worden betrokken bij het planningsbeleid – eigenlijk moet dan al geweten zijn wat archeologisch belangrijk is – en bij de diverse fasen van ontwikkelingsprojecten. Het verdrag benadrukt het belang van voldoende overleg tussen archeologen, stedenbouwkundigen en planologen, opdat er voldoende tijd en middelen zouden worden toegewezen voor het wetenschappelijk onderzoek van de vindplaatsen en opdat ontwikkelingsplannen die het archeologisch erfgoed zouden kunnen aantasten, kunnen worden gewijzigd. Ook vraagt het

verdrag dat milieueffectrapportages en de daaruit voortvloeiende beslissingen ten volle rekening houden met de archeologische vindplaatsen en hun context.

Omgekeerd ervaar ik dat de bouwsector niet de belemmering van het behoud en het beheer van het archeologisch erfgoed beoogt. De bouwsector waardeert het belang van het archeologisch erfgoed voor de maatschappij en wil, in de geest van Valletta, mee zorg dragen voor het behoud en beheer ervan. Het partnerschap van de bouwsector is zelfs noodzakelijk voor het onroerend erfgoed, om het behoud en het beheer van de archeologische erfgoedwaarden ten volle te verwezenlijken. Ik streef dus naar voldoende overleg met de bouwsector, voornamelijk bij de opmaak van het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet. Daarin zal het Verdrag van Valletta worden geïmplementeerd. Die denkoefening over de uitvoering van Valletta, en dan voornamelijk het financiële onderdeel ervan, dat een belangrijk onderdeel is, gebeurt momenteel in een ambtelijke werkgroep. Die werkgroep zal een visietekst voorleggen aan een klankbordgroep, waarin ook de bouwsector is vertegenwoordigd, bij monde van de Bouwunie, de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB), de Beroepsvereniging van de Vastgoedsector en de Confederatie van Immobiliënberoepen (CIB). Ik kan nu al zeggen dat de teneur is dat wordt gestreefd naar het solidariseren van de problemen binnen de sector. Dat lijkt me de richting die we moeten uitgaan.

De bouwsector uit heel vaak de bezorgdheid dat bouwactiviteiten nodeloos zullen worden belemmerd of vertraagd. Het preventieve archeologisch onderzoek en de eventuele archeologische opgraving kunnen echter niet worden ingekort ten koste van de kwaliteit. Ik zal echter wel de procedures administratief zo eenvoudig mogelijk maken, en de termijnen voor het aanvragen van vergunningen in de mate van het mogelijke inkorten.

Vooraf nadat het preventieve vooronderzoek achter de rug is, en geweten is in welke mate archeologische erfgoedwaarden aanwezig zijn op het terrein, is het noodzakelijk dat de vergunningverlenende overheid zo snel mogelijk kan beslissen over het vervolgtraject. Ook is het belangrijk dat promotoren tot op zekere hoogte de archeologische potentie van een terrein op voorhand kunnen inschatten om, zoals u aangeeft, zo veel mogelijk de kostprijs van het archeologisch onderzoek mee te kunnen incalculeren. Dat inzicht biedt ook een groot voordeel voor het bodemarchief, omdat promotoren het zo proactief kunnen betrekken in de planningsprocessen.

Sinds 2001 bestaat er voor Vlaanderen een Centrale Archeologische Inventaris (CAI), een databank van vindplaatsen van archeologische artefacten. De toegang tot die databank is echter beperkt tot professionele gebruikers, aangezien een wetenschappelijke interpretatie van de data, en dus ook een inzicht in de archeologie, noodzakelijk is om een correct gebruik ervan mogelijk te maken. Bouwheren, promotoren of aannemers hebben momenteel dus geen rechtstreekse toegang tot die inventaris. Wel kunnen ze advies vragen aan een erfgoedconsulent Archeologie in de provinciale buitenafdelingen van het agentschap Ruimte en Erfgoed of aan een provinciale, regionale of lokale archeoloog die toegang heeft tot die inventaris.

Het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE) brengt momenteel echter BEWAER-zones (bekend waardevol archeologisch erfgoed) in kaart. Die zones duiden gebieden aan waar met wetenschappelijke zekerheid waardevol archeologisch erfgoed bewaard is gebleven. Die BEWAER-zones vormen zo een geïnterpreteerde kaart met een belangrijk waarderingsonderdeel. Omdat interpretatie minder vereist is dan voor de CAI, zal het grote publiek inzage krijgen in de perimeters, de betekenis en de waarde van de BEWAER-zones. Wel wil ik benadrukken dat het archeologisch erfgoed – meestal – onder de bodem zit. Daardoor is het overgrote deel van de archeologische sites in Vlaanderen nog onbekend en geven de BEWAER-zones slechts een beperkt deel van de reële archeologische erfgoedwaarden weer. Het opstellen van een sluitende inventaris, zoals dat voor het bouwkundig erfgoed gebeurt, is dan ook onmogelijk. Op basis van de CAI, maar eveneens op basis van aanwijzingen zoals bodemgesteldheid, erosie, recente verstoringen van de ondergrond, de

ligging in het landschap, de gekende sites in de buurt, historische aanwijzingen als plaatsnamen en oude kaarten enzovoort, kunnen onderzoekers een inschatting maken van het archeologische potentieel van een terrein. Toch blijft in de meeste gevallen prospectief vooronderzoek noodzakelijk om de omvang, de ligging en het belang van het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed nauwkeurig te kunnen bepalen.

Door middel van boringen reconstrueren de onderzoekers eerst het historische landschap en gaan ze het bewaringspotentieel van de ondergrond na. Vervolgens leggen ze sleuven aan over het terrein – wat hier is gebeurd – die worden gescreend op de aanwezigheid van archeologische sporen. Zijn die er, dan wordt een selectie van die sporen onderzocht om de aard, de uitgestrektheid, de datering en de bewaringstoestand ervan te evalueren. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan het agentschap dan oordelen over de vraag of een archeologische opgraving noodzakelijk is. Een projectontwikkelaar kan een dergelijk onderzoek laten verrichten tijdens de ontwerpfase van zijn bouwproject, zodat hij in zijn plannen maximaal rekening kan houden met de resultaten van het prospectief vooronderzoek. Hij kan dan de plannen zo wijzigen dat de percelen waar archeologische sporen aanwezig zijn, ongemoeid worden gelaten en er bijgevolg geen archeologische opgraving noodzakelijk is. De verkavelaar in het dossier waarnaar u verwijst, liet trouwens die terreinevaluatie uitvoeren. Ik heb u dat rapport bezorgd. Hij was heel snel op de hoogte.

Ik kom tot de volgende vraag. Het decreet tot bescherming van het archeologisch patrimonium uit 1993 voorziet enkel in de mogelijkheid een stakingsbevel uit te vaardigen als de werken of handelingen in strijd zijn met de beschermingsvoorschriften of als archeologische opgravingen zonder of in strijd met de vereiste vergunningen gebeuren. Daarnaast kan de staking van de handelingen, in de mate dat die tevens een bouwinkbreuk uitmaken, natuurlijk ook op basis van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening worden bevolen. Geen van die omstandigheden was op het aangehaalde dossier van toepassing. De staking is dan ook niet bevolen.

Dan was er uw vraag over de verzekering van de ambtenaren. U weet dat overheidspersoneel enkel aansprakelijk is voor bedrog, zware fouten of herhaalde lichte fouten. Dat staat in twee wetten: de wet betreffende de arbeidsovereenkomsten en de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen. Vroeger was er een discriminatie: overheidsambtenaren hadden een zwaardere verantwoordelijkheid dan privéwerknemers. Ik heb in de Kamer in 2003 werk gemaakt van een gelijkstelling. De overheidsambtenaar was veel meer persoonlijk aansprakelijk dan in een privé situatie.

Het spreekt voor zich dat deze hypothesen zelden voorkomen aangezien het hier situaties betreft waar de ambtenaar ten eerste in geval van bedrog met opzet schade berokkent, ten tweede een zeer ernstige fout begaat die hoewel het intentioneel element ontbreekt, toch onvergeeflijk is in hoofde van diegene die ze begaat of ten derde herhaaldelijk lichte fouten maakt die een normaal aandachtige persoon niet begaat. In alle andere gevallen is de overheid, en niet de ambtenaar, als werkgever verantwoordelijk voor schade die zou voortvloeien uit gebeurlijke fouten van haar ambtenaren. De Vlaamse overheid treedt op als eigen verzekeraar.

U begrijpt dat ik niet nader kan ingaan op eventuele foute beslissingen van ambtenaren. Bovendien is beroep aangetekend tegen het vonnis in eerste aanleg.

Er zijn mij en mijn administratie geen definitieve vonnissen bekend waarbij het Vlaamse Gewest werd veroordeeld voor het stilleggen van werken voor voorafgaande archeologische opgravingen. Zelfs het huidige vonnis behandelt niet het stilleggen van de werken.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik dank u voor het zeer uitvoerige en goede antwoord. Als men dergelijke dossiers ziet en contacten neemt, dan doe ik mijn hoed af voor de onder-

nemers die nog durven investeren in Vlaanderen. Uit uw antwoord onthoud ik dat men inderdaad zoekt naar een gezond evenwicht, met aandacht voor het belang van archeologische opgravingen. Ik stel dat totaal niet in vraag. Men moet op een goede manier proberen tot een evenwicht te komen.

De solidarisering is positief. Wel moeten we rekening houden met de bouwsector die het in deze financieel-economisch moeilijke tijden niet gemakkelijk heeft. Voor het algemeen belang is het hoofdzakelijk de overheid die moet bijpassen. Solidarisering in de bouwsector betekent altijd dat dat wordt doorgerekend aan degene die koopt. Er zijn zodanig veel elementen opgelegd dat de bouwprijs steeds maar de hoogte wordt ingejaagd.

Is dit iets voor dit jaar of voor volgend jaar?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Archeologie is in principe voor dit jaar. Ik heb dat ook gezegd in mijn beleidsnota, het is een prioriteit. Ik wil heel het Onroerenderfgoeddecreet aanpakken. We zullen moeten beslissen of we dat geïntegreerd aanpakken. Daar gaat mijn voorkeur naar uit. Als we zien dat dat veel te lang duurt, zullen we stukwerk moeten doen, wat ik niet verkies.

Het Archeologiedecreet zit slecht in elkaar, dat zeg ik als jurist. Ik heb het over de handhaving, de regelgeving, de normen die worden opgelegd. In artikel 4 staan normen en zorgvuldigheidsplichten, maar dat is echt niet normerend gesteld. Ik wil in uitvoering van La Valetta – daar zitten we op dezelfde golflengte, mijnheer Decaluwe – in samenspraak met de sector de zaak aanpakken. De sector staat ervoor open. Die weet dat als je een Romeinse site vindt, het godgeklaagd is dat die sporen verdwijnen. Het huidige decreet legt een plicht op aan de betrokkenen. Het decreet is daar en de wet is de wet. In veel Europese landen gaat men naar een solidarisering waardoor dat wordt uitgesmeerd en heel weinig impact heeft.

Ik kan niet vooruitlopen, de ambtelijke werkgroep is ermee bezig. Ik heb er gisteren nog een vergadering over gehad. Men maakt er heel snel werk van maar zodra de visietekst klaar is, gaan we in overleg. Nu is er al bereidheid van alle sectoren om daarover aan tafel te zitten vanuit een positieve ingesteldheid waarbij de overheid en de privésector elkaar moeten vinden. Dit is een spijtig incident, waarbij ik volop sta achter de beslissing van het agentschap om beroep aan te tekenen. Je kunt zeggen dat er een aarzeling is geweest in de besluitvorming bij het agentschap, maar het agentschap heeft nooit de werken stilgelegd. Je voelt dat van meet af aan de verkavelaar schadevergoeding wil, de werken wil laten stilleggen en zich laten betalen. Dat is niet de optie die het agentschap heeft gekozen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de stand van zaken van de uitbouw van de pelgrimsroutes naar Santiago de Compostela

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, op het einde van vorige legislatuur heeft het Vlaams Parlement een resolutie goedgekeurd in verband met de uitbouw van pelgrimsroutes naar Santiago de Compostela in Vlaanderen. Daarin werd aan de Vlaamse Regering gevraagd om de wegen naar Santiago te ontsluiten in het kader van het erfgoedbeleid, ze herkenbaar te maken door de routes uit te rusten met aandacht voor uniforme bewegwijzering, ze te onderhouden en het toerisme dat er verband mee houdt, laagdrempelig, betaalbaar en toegankelijk te maken.

Veel buurlanden hebben ondertussen al een uitgewerkt beleid ontwikkeld in verband met de pelgrimsroutes naar Santiago de Compostela, omdat er onder andere heel wat kansen liggen op het vlak van werkgelegenheid, toerisme, cultuur- en erfgoedbeleid enzovoort. In Nederland ondersteunt en subsidieert de regering het Pelgrimspad en garandeert ze op die manier de eenvormigheid van de routes. Ook Wallonië beschikt over een officiële, met een sint-jakobsschelp gemarkeerde route. In Frankrijk is de aanduiding ervan bijzonder goed georganiseerd. Hotelletjes en chambres d'hôtes langs de kant van de routes varen er trouwens wel bij.

De uitgetekende pelgrimsroutes enten zich vaak op bestaande langeafstandsroutes van fietsnetwerken, op reeds bestaande groteroutewandelpaden (GR-wandelpaden), en op zogenaamde trage wegen. Het gaat in essentie natuurlijk niet over de aanleg van nieuwe paden of pistes.

Deze routes kunnen alvast op een groot maatschappelijk draagvlak rekenen. Dat komt onder andere tot uiting bij de vele verenigingen en organisaties die zich inzetten voor het onderhoud van het bestaande lokale, zowel roerend als onroerend, erfgoed ter zake, en voor de organisatie van pelgrimstochten.

De zorg voor pelgrimsroutes heeft raakvlakken met verschillende bevoegdheden, zoals cultuur, toerisme enzovoort. Een aantal onderdelen van deze routes zijn trouwens al beschermd als monument of als landschapsgezicht.

De kern van de zaak is dat Vlaanderen op dat vlak achterophinkt in Europa. Dat is dubbel jammer omdat op het terrein een aantal sterke organisaties actief zijn, onder andere het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela dat al gedurende vele jaren heel wat voorbereidend werk op dat vlak heeft verricht. Zoals in de resolutie vermeld staat, heeft dat genootschap ondertussen vijf wegen gedefinieerd: de Via Brugensis, de Via Scaldea, de Via Monastica, de Via Brabantica en de Via Limburgica. De informatie ligt allemaal vast en is goed gedocumenteerd en historisch onderbouwd. Op voorbereidend vlak heeft men gedaan wat men kon doen. Kan er nu een beleidsmatig verlengstuk komen van al het werk dat al op het terrein is verricht?

Minister, ik heb volgende concrete vragen. Welke stappen hebt u al ondernomen om de pelgrimsroutes in Vlaanderen verder uit te bouwen, zowel inzake het beleidsdomein Onroerend Erfgoed als Toerisme? Kunt u aangeven hoe het staat met de uitvoering van de bovenvermelde resolutie van 30 april 2009? Neemt u bijkomende initiatieven om de resolutie uit te voeren? Hebt u al overleg gehad met de Vlaamse minister van Cultuur voor wat het roerend erfgoed betreft? Tot welke initiatieven of beslissingen heeft dit ondertussen geleid? Hebt u al contact genomen met de andere gewesten over deze materie? Het spreekt immers voor zich dat de meeste routes intergewestelijk zijn, van Vlaanderen naar Wallonië, naar Brussel of naar Frankrijk? Hebt u daar afspraken over kunnen maken? Hebt u sinds het begin van de legislatuur overleg gehad met het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela, de belangrijkste actor op het terrein? Kunt u de eventuele versterkte samenwerking met het Genootschap toelichten?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, mijnheer Delva, ik zal de eerste twee vragen samen beantwoorden, eerst vanuit het aspect toerisme en dan vanuit het aspect onroerend erfgoed. Mijn agentschap Toerisme Vlaanderen behandelt momenteel een aanvraag tot erkenning van het Vlaams Compostelagenootschap in het kader van het decreet Toerisme voor Allen met het oog op de inrichting van een eerste pelgrimsherberg in Antwerpen. Het gaat om een pand waar een paar kamers met overnachtingsmogelijkheid ter beschikking van de pelgrims zouden worden gesteld. De aanvraag is enkel mondeling ingediend en moet nog schriftelijk worden bevestigd. Het agentschap zal dit uiteraard behandelen in functie van de uitvoering van het decreet Toerisme voor Allen. Ik kan daar niet op vooruitlopen. We maken werk van

kwaliteitsvolle en betaalbare logiesaccomodaties. Ik hoop dat dit tot een positieve beslissing zal leiden. Het agentschap moet dit in dialoog met het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela verder afhandelen.

De initiatieven die vanuit het toeristisch beleid worden genomen om het pelgrimstoerisme met betrekking tot de routes te ondersteunen of te stimuleren, verlopen op basis van de samenwerkingsovereenkomst die Toerisme Vlaanderen met de vzw Grote Routepaden heeft afgesloten.

Zoals de heer Delva zelf heeft vermeld, lopen de pelgrimsroutes immers samen met een gedeelte van de grote routepaden. Deze vzw is verantwoordelijk voor de langeafstandsroutes in Vlaanderen en staat in voor het onderhoud en de promotie van die routes. Een topogids beschrijft de routes. De vzw biedt eveneens wandel- en fietsgidsen naar Santiago de Compostela te koop aan. Het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela is in de algemene vergadering van de vzw vertegenwoordigd. Verder organiseert de vzw al 3 jaar op rij een groepsreis naar Santiago de Compostela. Op het forum van de vzw worden vragen over de pelgrimsroutes beantwoord. In het tijdschrift van de vzw, 'Op weg', worden af en toe reportages over een traject van de pelgrimsroutes opgenomen. Op beurzen wordt promotie gemaakt. Hiervoor geldt de samenwerkingsovereenkomst met de vzw Grote Routepaden.

Naar aanleiding van de schriftelijke vraag van de heer Delva van 13 november 2008 heeft mijn administratie, die bevoegd is voor het onroerend erfgoed, de pelgrimsroutes onderzocht in functie van een mogelijk beschermingsthema dat met betrekking tot deze routes zou kunnen worden opgesteld.

Tijdens dit onderzoek is gebleken dat de routes naar Santiago de Compostela in Vlaanderen hoofdzakelijk als hedendaagse routes moeten worden beschouwd. In het beste geval zijn er hier en daar nog enkele historische stukken. Het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela geeft dit overigens zelf aan.

Zoals ik in mijn antwoord op die schriftelijke vraag al heb gesteld, verschillen de Vlaamse routes op dit punt van de Franse routes naar Santiago de Compostela. De Franse routes gaan wel degelijk terug op historische tracés en zijn om die reden als werelderfgoed van de UNESCO erkend. Wij beschikken hier, spijtig genoeg, niet over. De erfgoedwaarde van de Vlaamse routes ligt grotendeels bij de bedevaarten zelf. Het feit dat mensen op bedevaart gaan, is een collectief of een individueel gebeuren.

Op die manier overstijgen de pelgrimsroutes de grenzen van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed. De heer Delva heeft me dan ook gevraagd contact op te nemen met de minister van Cultuur. Ik heb dat nog niet gedaan. Ik kom daar straks op terug.

De analyse van mijn administratie luidt dat de grote waarde zich op het immateriële vlak bevindt. Het zou natuurlijk mooi zijn ook hier te kunnen beschikken over die historische routes die in andere landen door de UNESCO als werelderfgoed zijn erkend.

Indien het op basis van gekende gegevens duidelijk is dat een hedendaagse pelgrimsroute over een oud tracé loopt, wordt bij de bescherming van de site met dit aspect rekening gehouden. Zoals in het verleden al is aangegeven, wordt hier bij de bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen rekening mee gehouden. Voorbeelden hiervan zijn de abdij van Averbode en de abdij van Postel. Dit beleid blijft uiteraard ongewijzigd.

Ik heb in verband met dit dossier nog geen overleg gepleegd met minister Schauvliege. De resolutie dateert van april 2009. Ik was op dat ogenblik geen minister. Ik zal contact opnemen met minister Schauvliege. Overigens belet niets de heer Delva haar zelf te contacteren. Ik wil natuurlijk geen engagementen namens een andere minister aangaan. Er zijn misschien mogelijkheden. Ik weet dat niet. Die vraag moet eens worden gesteld.

Volgens de resolutie moet er een dialoog met de andere beleidsdomeinen zijn. De heer Delva heeft verwezen naar de beleidsdomeinen Cultuur, Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Toerisme. Toerisme Vlaanderen noch het agentschap Ruimte en Erfgoed hebben tot op heden contact gehad met de andere gewesten. Ik zal beide administrateurs-generaal vragen over deze materie overleg te plegen. Op die manier moeten we nagaan of een afstemming mogelijk is. Aangezien dit nog niet is gebeurd, is dit mogelijk een onontgonnen terrein. Ik zal de vraag van de heer Delva doorgeven. Ik wil niet op het antwoord vooruitlopen. Indien er geen dialoog komt, kunnen we ook niet weten of een samenwerking mogelijk is.

Ik heb zelf nog geen contact gehad met het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela. Ik heb nog geen vraag gekregen. Ik kan hier wel melden dat Toerisme Vlaanderen op 12 april 2010 overleg zal plegen met het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela. Dit overleg past in de erkenning van de Antwerpse pelgrimsherberg. Die erkenning past in de uitvoering van het decreet Toerisme voor Allen. Ik zal het agentschap vragen om tijdens dat contact de uitvoering van de resolutie van 30 april 2009 ter sprake te brengen. Het is mogelijk dat met het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela nog verdere gesprekken kunnen worden gevoerd over het wandel- en fietstoerisme. Dit toerisme zou, zoals in Frankrijk het geval is, door horeca- en overnachtingsmogelijkheden kunnen worden ondersteund.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het klopt dat een groot gedeelte van de routes in Vlaanderen actuele routes zijn. Ik blijf echter een beetje op mijn honger zitten met betrekking tot de politieke ideeën van de minister over de ontsluiting en de bewegwijzering van de routes. Is het de bedoeling daar de komende jaren werk van te maken? Dat zou eventueel in samenwerking met het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela kunnen gebeuren. De wegen liggen immers al vast.

Onze routes zijn misschien historisch wat minder waardevol dan de routes in een aantal andere landen. Momenteel is niet in bewegwijzering voorzien. Dat is op de Europese kaarten heel duidelijk zichtbaar. Dat leidt ertoe dat alle routes vanuit het noorden, vanuit Denemarken, Duitsland of Nederland, netjes om Vlaanderen heen draaien. Ze gaan allemaal door Wallonië. Soms maken ze een grote bocht om in Frankrijk te belanden. In tegenstelling tot die andere landen, beschikt Vlaanderen momenteel nog niet over bewegwijzering. Het gevolg is dat er in Vlaanderen veel minder of bijna geen wandelaars te vinden zijn. Dat heeft natuurlijk tot gevolg dat de impact op het laagdrempelig toerisme niet zo groot is.

Eigenlijk zou het een sleutelpunt van het beleid moeten zijn het werk dat al door het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela is verricht, in het beleid op te nemen. We zouden, in samenwerking met de lokale actoren of met het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela, een strategie moeten uitwerken om die routes zichtbaar en herkenbaar te maken. Op die manier zouden ze kunnen aansluiten bij het netwerk dat in de rest van Europa al bestaat.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal nog even expliciteren wat ik op het einde van mijn antwoord heb gezegd. Naar aanleiding van het contact dat op 12 april 2010 zal plaatsvinden, heb ik het agentschap gevraagd de problematiek van de uitvoering van de resolutie en van de wandel- en fietsroutes langs pelgrims- en herbergplaatsen ter sprake te brengen.

De heer Delva heeft hier alvast een punt. De pelgrimsroutes lopen vaak langs de grote routepaden. Op zich zijn ze echter niet bewegwijzerd. De grote routepaden zijn wel bewegwijzerd. Dit is in zekere zin nog onontgonnen terrein. Ik zal het agentschap vragen dit ter sprake te brengen. Het ideale startpunt hiervoor is de dialoog die het agentschap en het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela toch zullen voeren over de concrete casus van de pelgrimsherberg in Antwerpen. Op dat ogenblik kunnen ze ook over het geheel praten. Ik zal

vragen de resolutie, die door de heer Delva is geïnspireerd, en de door hem aangehaalde problematiek daar ter sprake te brengen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Oost-Vlaanderen, wat het Ename Expertisecentrum voor Erfgoedontsluiting vzw betreft

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, het is ondertussen al bijna 2 jaar geleden dat het moderne, technologisch hoogstaande Ename Expertisecentrum voor Erfgoedontsluiting werd afgewerkt, met een kostprijs van 9,3 miljoen euro. Het gebouw bevat onder meer een ontvangstruimte en een cafetaria, een educatieve en multifunctionele ruimte voor ongeveer 350 personen, een administratieve ruimte, een labruimte en een depotruimte, met onder meer speciaal geacclimatiseerde en speciaal beveiligde ruimtes.

Het centrum had eigenlijk al lang in gebruik moeten worden genomen, maar vandaag zijn de deuren nog steeds gesloten. De reden daarvoor is een geschil tussen de provincie Oost-Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot de invulling van het gebouw. Volgens de provincie is het gebouw er gekomen op basis van een overeenkomst tussen de provincie en de Vlaamse Gemeenschap, die een deel van het gebouw zou huren voor de huisvesting van de VIOE-Buitendienst Oost-Vlaanderen (Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed). Onder meer de werkruimtes, het depot en de bureaus zouden in functie daarvan gebouwd zijn. De provincie rekent op de inkomsten uit die huur om de verdere uitbouw van het project van het erfgoedcentrum in het kader van Ename 974 te realiseren.

Minister, als antwoord op een schriftelijke vraag liet u weten dat de samenwerkingsovereenkomst niet bindend is en afhankelijk is van een huurovereenkomst, en dat u niet van plan was om die huurovereenkomst af te sluiten. Bij nader inzien en ondanks eerdere intentieverklaringen blijken, aldus de Vlaamse Gemeenschap, “het gebouw en de ligging niet te zijn afgestemd op de opdrachten en de behoeften van de instelling”. Dan gaat het over het VIOE. Hoe verklaart u die verandering van de plannen ten opzichte van de eerdere intentieverklaring die is bekrachtigd in die – weliswaar niet bindende – samenwerkingsovereenkomst? Is er een reden waarom het VIOE niet vóór de bouw van het expertisecentrum kon inschatten dat het gebouw en de ligging niet afgestemd zouden zijn op de behoeften van het VIOE? Is er een mogelijkheid dat de Vlaamse Gemeenschap zich toch nog constructief opstelt en toch een oplossing zoekt voor de invulling van het gebouw, gezien de samenwerkingsovereenkomst en de intentieverklaring, waardoor een deel van het gebouw – de labs, depots en bureaus – in functie van het VIOE werden gebouwd? Het gaat hier over een dure overheidsinvestering, weliswaar van de provincie, die nu zonder bestemming blijft. Waar ligt volgens u de schuld van deze volgens ons toch wel onoordeelkundige besteding?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, geachte leden, ik sluit me aan bij mevrouw Meuleman. Er is al een tijdje heel wat te doen over de opening van het erfgoedcentrum in Ename. Dat centrum is inderdaad 2 jaar geleden voltooid. Het gebouw is volledig afgewerkt. Zelfs de omgevingswerken zijn voor een groot deel voltooid. Er is ook voorzien in een ruime parking, recht over het erfgoedcentrum. De stad Oudenaarde heeft dat parkeerterrein aangelegd en volledig bekostigd. Die kosten hebben we dus op ons genomen. We moeten daar wel correct en eerlijk in zijn: ook voor de plaatselijke middenstand in het

centrum van Ename was het belangrijk dat er een parkeerterrein kwam. Maar goed, het dient eigenlijk voor de beide.

De keuze werd gemaakt om een erfgoedcentrum uit te bouwen naast het archeologisch park van Ename. Het centrum spitst zich toe op erfgoed en erfgoedzorg, aan de hand van de archeologische site van Ename, via een multidisciplinaire en grensoverschrijdende aanpak. Het centrum past dan ook in de algemene erfgoedzorg in Vlaanderen. Erfgoedontsluiting krijgt via een gerichte werking bijzondere aandacht binnen het erfgoedcentrum.

Zoals we weten, is het gebouw eigendom van het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen. Het werd dan ook volledig bekostigd door de provincie. Voor de bouwwerken een aanvang namen, werden er concrete afspraken gemaakt tussen de diverse partners die van dit centrum gebruik zouden maken.

Dan kom ik tot de samenwerkings- en intentieovereenkomst die werd afgesloten tussen het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest. Die overeenkomst dateert van 2004. Dat is toch al een aantal jaren geleden. De overeenkomst heeft het uitvoerig over de diverse vormen van samenwerking tussen het provinciebestuur en het Vlaamse Gewest. Daar hoort het inhuren van diverse ruimten en lokalen door het Vlaamse Gewest bij. Straks kom ik daar nog even op terug.

Ik heb de samenwerkingsovereenkomst hier bij me. De bestendige deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen heeft de overeenkomst goedgekeurd op 13 mei 2004. Waarschijnlijk zal toenmalig minister Van Grembergen, die toen bevoegd was voor Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, de overeenkomst ook in dezelfde periode hebben ondertekend. De overeenkomst is toch wel zeer uitvoerig en zeer concreet. Erin wordt gesteld dat de overeenkomst stoelt op de overeenkomst die reeds op 16 oktober 1996 werd afgesloten tussen het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen en het toenmalige Instituut voor het Archeologisch Patrimonium (IAP). Dat dossier gaat dus al een aantal jaren mee. De overeenkomst bepaalde dat beide partijen zich akkoord verklaarden met de geschetste klijtlijnen voor de museumwerking en het provinciaal museum te Ename. Ze aanvaardden ook hun respectieve verantwoordelijkheden ten opzichte van de diverse museumopdrachten. Dit moest dus uitmonden in een volwaardige en continue museumwerking.

In de missie van het IAP werd zeer duidelijk gesteld dat twee afdelingen van dat instituut die overeenkomst zouden concretiseren. Het ging over de afdeling onderzoek erfgoedwaarden en de afdeling documentatie en ontsluiting. Ook op de strategie wordt uitvoerig ingegaan in de overeenkomst. Dat is ook niet onbelangrijk. Zo staat er letterlijk te lezen dat de realisatie van dit hoofddoel “zal gebeuren door de museale werking van het Provinciaal Archeologisch Museum Ename te koppelen aan de onderzoeks- en ontsluitingsopdracht van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed, wat zal resulteren in een versterkende, bredere en diepere werking.” Ook het concept van het erfgoedcentrum is eigenlijk zeer gedetailleerd bepaald. Zo zou het gaan over onderzoeken, bewaren en ontsluiten.

Dan komen we tot die intentieverklaring tot het afsluiten van een huurovereenkomst, waarover toch een en ander te doen is. In de intentieverklaring staat zeer duidelijk te lezen dat het Vlaamse Gewest de intentie heeft om een aantal onderdelen te huren voor het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed, namelijk werkruimtes, ateliers, depots en bureaus. Deze intentieverklaring om te huren is uiteraard afhankelijk van een definitieve beslissing van het Vlaamse Gewest, mits naleving van de wettelijke en reglementaire procedures. Het gaat hier dus over een intentieverklaring die eigenlijk nooit concreet is gemaakt in een echte samenwerkingsovereenkomst en in een huurovereenkomst. Het was echter een belangrijke intentie van toenmalig minister Van Grembergen, die volledig achter dit project stond. Het is dan ook door hem ondertekend. Namens het provinciebestuur hebben de provinciegriffier en de toenmalige gouverneur, Herman Balthazar, de overeenkomst ondertekend.

Minister, ik hoef u niet te zeggen dat de bevolking van Oudenaarde, en in het bijzonder de bevolking van de deelgemeente Ename, dit dossier met argwaan volgt. Ze ziet er momenteel een prachtig gebouw staan waarin eigenlijk niets gebeurt en dat tot dusver geen functie heeft, ondanks de vroeger gemaakte afspraken en verbintenissen. Zal de Vlaamse overheid de samenwerkingsovereenkomst van 2004 en de intentieverklaring tot het afsluiten van een huurovereenkomst voor ruimten en lokalen in het erfgoedcentrum nu concretiseren, in de vorm van een samenwerkingsovereenkomst en een huurovereenkomst met het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen? Zoals mevrouw Meuleman al aangaf, is de kostprijs van dat gebouw toch niet gering geweest. Iedereen staat erachter dat dit de uitstraling en de grandeur moet krijgen die het verdient. Dan gaat het niet alleen over Vlaanderen en België, maar ook over een uitstraling op Europees niveau en op wereldniveau. Het mag toch wel worden gezegd dat het Ename Charter wereldwijd bekend is. Dat is enorm vernieuwend qua presentatietechnieken en heeft op het vlak van archeologie een belangrijke rol gespeeld in de hele wereld. Het zou al te jammer zijn dat dit centrum, dat er nu staat, met alles erop en eraan, verloren zou gaan. Ik wil dus vragen dat het gebouw de functie zou krijgen waarvoor het steeds werd gereserveerd.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, geachte leden, ik wil toch nog even de context van het dossier schetsen, aansluitend bij wat ik al heb geantwoord op de schriftelijke vraag van mevrouw Meuleman. Sinds de jaren tachtig is er in Ename een grootschalig interdisciplinair onderzoek uitgevoerd door de buitendienst Oost-Vlaanderen van het IAP, in nauwe samenwerking met de stad Oudenaarde en de provincie Oost-Vlaanderen. In 1998 leidde dat onderzoek tot de oprichting van het Ename Expertisecentrum voor Erfgoedontsluiting en het Provinciaal Archeologisch Museum in Ename. Enkele jaren later, in 2001, ontwikkelde de provincie Oost-Vlaanderen plannen voor de bouw van een prestigieus erfgoedcentrum rond de abdijsite van Ename. Die beslissing werd in 2001 door de bestendige deputatie genomen. In 2002 voorzag de deputatie al in de nodige budgetten in haar begroting. Om een oplossing te vinden voor de hoge financieringskosten, had de provincie toenmalig minister Van Grembergen, die toen bevoegd was voor Onroerend Erfgoed en Ambtenarenzaken, aangesproken.

Als mogelijkheid werd het huisvesten van de buitendienst Oost-Vlaanderen van het IAP naar voren geschoven, waarbij de Vlaamse overheid een deel van de nieuwbouw zou huren. Die buitendienst was immers sowieso al aanwezig in Ename, omwille van de archeologische opgravingen die er gaande zijn. Ik wil dus beklemtonen dat het niet zo is, zoals uit de vragen zou kunnen worden afgeleid, dat het gebouw er is gekomen op basis van een overeenkomst tussen de provincie en de Vlaamse overheid. De plannen van de bestendige deputatie dateren van 2001. Toen heeft de deputatie die beslissing genomen. De intentieovereenkomst met minister Van Grembergen dateert van 2004. Ik heb een niet-gedateerd stuk. Mijnheer De Meulemeester, u stelt dat de bestendige deputatie de overeenkomst op 13 mei 2004 zou hebben getekend, dus net voor het einde van de regeerperiode. Het stuk dat de Vlaamse Regering heeft, is niet gedateerd. Dat is enigszins bizar, maar we zijn het erover eens dat het stamt uit 2004, uit het einde van de regeerperiode. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

Mijnheer Caron, u kunt dat min of meer bevestigen. Het is dus op het einde van de regeerperiode ondertekend, in 2004. De provincie had haar plannen al ontwikkeld en een beslissing genomen. Het is belangrijk om dat te weten. De provincie probeerde de Vlaamse overheid bij de zaak te betrekken met betrekking tot het financiële aspect. Dat heeft geleid tot de fameuze samenwerkingsovereenkomst van 2004, die volgens de heer De Meulemeester op 13 mei 2004 is ondertekend door de deputatie. Het stuk dat in het bezit is van ons agentschap, is niet gedateerd.

In de samenwerkingsovereenkomst werd de ondertekening van een definitieve huurovereenkomst als opschortende voorwaarde voor die overeenkomst opgenomen. Er is dus duidelijk

een opschortende voorwaarde geformuleerd. Deze huurovereenkomst moest bovendien het voorwerp zijn van een reglementaire procedure, met inbegrip van de beoordeling door de Inspectie van Financiën (IF). Dat geldt voor elke huurovereenkomst door de Vlaamse overheid. Er moet een behoeftestudie worden gemaakt, die moet worden gevalideerd door de IF. Toenmalig minister Van Grembergen kon geen definitief engagement aangaan omdat een dergelijk project een omvattend behoeftesonderzoek vergt met betrekking tot de behoeften van de Vlaamse Overheid en haar onroerenderfgoedbeleid. Ook was er in 2004 in de context van de BBB-hervorming (Beter Bestuurlijk Beleid) al een grondige wijziging aan de gang waarbij het IAP verdween en het VIOE werd opgericht. De minister kon en wou ook niet een definitieve overeenkomst tekenen. Hij is daar trouwens niet toe gemandateerd. Zulke zaken moeten door de regering worden beslist, het zijn collegiale beslissingen. De huurovereenkomsten die ik gesloten heb als minister van Ambtenarenzaken, zijn altijd op de ministerraad gekomen.

Maar zonder de huurovereenkomst af te wachten en dus ook de mogelijke bekrachtiging van die intentie, is de provincie in december 2005 gestart met de bouw van het erfgoedcentrum.

Ik wil erop wijzen dat er binnen de Vlaamse overheid nooit een reglementaire procedure opgestart is. De procedure impliceert onder meer dat het dossier, zoals elk overheidsdossier met een belangrijke budgettaire impact, voor voorafgaand advies wordt voorgelegd aan de bevoegde inspecteur van Financiën en nadien ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Dat is nooit gebeurd. Hiermee heeft de provincie volgens mij een groot risico genomen. Er was een beleidsintentie van 2004 maar er was geen enkele garantie, laat staan een overeenkomst.

Sinds 2008 is het gebouw, dat 9,3 miljoen euro zou hebben gekost, opgeleverd. Zoals u terecht opmerkt, mevrouw Meuleman, zijn de deuren nog steeds gesloten. U zegt dat de reden daarvoor het dispuut is tussen de provincie Oost-Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot de invulling van het gebouw. Ik ga nu wat nader in op de zaak en ik hoop u ervan te kunnen overtuigen dat dit niet de reden is of misschien maar een minder belangrijke reden voor de problematiek die u aankaart.

Uw eerste twee vragen zal ik samen behandelen omdat ze sterk verwant zijn. U maakt een vergelijking tussen het samenwerkingsakkoord uit 2004 en mijn antwoord op uw schriftelijke vraag van 6 augustus 2009, waarin ik verklaarde dat: “het gebouw en de ligging niet zijn afgestemd op de opdrachten en de behoeften van de instelling”. U vraagt hoe ik deze verandering van de plannen kan verklaren. Meer dan de bouw zelf blijkt vooral de inhoudelijke invulling ervan een groot probleem te zijn. Er is nooit, zelfs nu niet, een duidelijk programma ontwikkeld voor de invulling van het gebouw. De problematiek over het derde van het gebouw – ik beklemtoon ‘het derde’ – dat de Vlaamse Overheid volgens de provincie zou moeten huren, is bekend. Maar ook de provincie heeft geen enkele visie ontwikkeld over de invulling van de overige twee derden van het gebouw. De provincie gaat twee derde van dat gebouw innemen, zet het gebouw en vult het niet in. Ik kan alleen maar constateren dat er niets gebeurd is met het provinciale deel, namelijk twee derde van het gebouw.

Collega's, deze bouw van het Enamecomplex is niet gestart vanuit een omvattend behoeftesonderzoek, noch met betrekking tot de behoeften van de Vlaamse overheid noch met betrekking tot de behoeften van de provincie. De plannen zijn volgens mij ontwikkeld, voor zover ik erop kan terugblikken want ik word daar nu voor het eerst mee geconfronteerd, vanuit een vage en weinig realistische visie op de uitbouw van een expertisecentrum met internationale uitstraling rond de abdijsite van Ename. Er zijn sinds 2001 meerdere, maar wel steeds vage, invullingen voor de nieuwbouw uitgetekend. Rode draad in het verhaal was dat het iets met erfgoed en cultuur te maken zou hebben. Maar de variabele factor bleef de invulling van specifieke functies die men in het gebouw zou onderbrengen. Ik som de functies op die ik heb kunnen detecteren: onderzoeksfunctie, depotfunctie, educatieve functie, museale functie, tentoonstellingsfunctie, congresfunctie en culturele functie, waarbij de

polyvalente zaal geschikt voor 400 personen ook bedoeld was voor bijvoorbeeld theatervoorstellingen. De ambities waren heel groot, maar geen enkele van deze functies is ten gronde uitgewerkt.

Een gedragen visie ontbreekt volledig. Doorheen de jaren zijn verscheidene visieteksten uitgeschreven, maar er is nooit een consensus bereikt, mogelijk door de verschillende en soms uiteenlopende belangen van de betrokken partners. De verslagen van de opeenvolgende vergaderingen van de stuurgroep getuigen van het onvermogen om een consensus te bereiken en om een concreet actieplan uit te werken. De huidige leegstand van de nieuwbouw op de Vlaamse overheid afschuiven, is niet correct. De provincie verwijt de Vlaamse overheid dat zij haar zogenaamde beloofde oppervlakte niet afhuurt. Maar de provincie, bouwheer en initiatiefnemer, heeft nog geen enkele concrete visie op de invulling van de overige twee derden van het gebouw.

De bouw van het complex heeft een lange tijd geduurd. Ondertussen is er over de inhoudelijke invulling geen consensus ontstaan. Dat is niet zonder gevolg gebleven.

Eerst en vooral wil ik erop wijzen dat de context van het onroerenderfgoedbeleid structureel is veranderd sinds 2004. Om een voorbeeld te geven: waar het Enameverhaal, zoals de opgraving van de middeleeuwse abdij-site, in 2001 nog sterk aanwezig was in het Vlaamse erfgoedbeleid en zeker het Vlaamse archeologiebeleid, is dat vandaag veel minder het geval. Een belangrijke reden hiervoor is het gewijzigde archeologiebeleid dat internationaal is vertaald in het Verdrag van La Valletta en dat ook in Vlaanderen steeds meer ingang vindt. In tegenstelling tot vroeger, toen men actief aan opgravingen deed om kennis te verzamelen, staat nu het behoud en het beheer van het archeologisch erfgoed in situ centraal. Enkel wanneer behoud in situ onmogelijk is, bijvoorbeeld door bouwprojecten, is een opgraving met bijhorend wetenschappelijk onderzoek en deponering vereist. Doordat de Enamesite geen bedreigde site is, is er geen enkele instantie meer die er nu aan opgravingen doet. Aangezien de aanwezigheid van het IAP in Ename was gekoppeld aan het opgravingsprogramma, is de voornaamste reden voor de aanwezigheid die er destijds zou kunnen zijn geweest, verdwenen. Het Verdrag van La Valletta dateert van 1992. Toen was al de toon gezet voor het internationaal beleid, namelijk het behoud in situ. Dat zijn we in Vlaanderen stilaan beginnen implementeren en zullen we omzetten in het nieuwe Erfgoeddecreet.

Ook de overheidsinstellingen binnen het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) zijn sinds 2001 sterk gewijzigd. Relevant hiervoor is de afschaffing, al in 2004, van het IAP. Het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004, dus nog voor de ondertekening van de overeenkomst, regelde de fusie van het IAP en de kenniscel van de afdeling Monumenten en Landschappen tot het VIOE, het wetenschappelijke instituut voor het onroerend erfgoed. Het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004, drie dagen voor de deputatie het stuk ondertekende, regelde de omvorming van het VIOE naar een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid in uitvoering van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

Pas met het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, dat de aanpassing regelt van alle bestaande regelgeving inzake onroerend erfgoed aan de nieuwe structuur van het beleidsdomein RWO in toepassing van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, kreeg het VIOE zijn definitieve vorm. In diezelfde periode stelde de Vlaamse Regering ook de eerste en nog steeds huidige administrateur-generaal van het VIOE aan. De periode tussen 2004 en 2006 was overbrugd door een waarnemend directeur.

Toch is de provincie tijdens de overgangsjaren van het IAP naar het VIOE begonnen met de bouw van de Enamesite, zonder een formele huurovereenkomst en zonder de goedkeuring van de Inspectie van Financiën. Het is evident dat het VIOE ondertussen de opdracht die het decretaal heeft, is begonnen uit te voeren. Het heeft ook een eigen en vernieuwend beleid ontwikkeld.

Ten eerste voert het VIOE zelf steeds minder archeologische opgravingen uit. Het wil, in het kader van de efficiëntiewinsten, zich voornamelijk richten op synthese en analyse van opgravingen, eerder dan zelf opgraven. Het VIOE kan trouwens goedkoper opgraven dan commerciële bedrijven, en moet oppassen voor Europees geldende concurrentieregels.

Ten tweede is er het probleem van de buitendiensten. Onmiddellijk na haar aanstelling liet de nieuwe administrateur-generaal door het extern adviesbureau Nikè Consult een audit van de VIOE-buitendiensten uitvoeren. Daaruit bleek dat de huisvesting van de buitendienst Oost-Vlaanderen in het erfgoedcentrum te Ename omwille van het programma én de decentrale ligging niet in overeenstemming was met de actuele visie en behoeften van het VIOE. De locatie te Ename strookt ook niet met de algemene visie van de Vlaamse overheid op de huisvesting van haar ambtenaren. De Vlaamse overheid streeft vanuit economische, ecologische en mobiliteitsmotieven naar een maximale concentratie op goed bereikbare en centraal gelegen locaties die optimaal via het openbaar vervoer ontsloten kunnen worden. U kent de ligging: de concentratie in Brussel en de Vlaamse administratieve centra in de hoofdsteden van de provincies op korte wandelafstand van de stations. Dat is het beleid dat wordt gevoerd en dat vastligt bij beslissing van de Vlaamse Regering. In het kader van dat streven naar een duurzame huisvesting, beoogt het VIOE een centralisatie van de operationele activiteiten, om aldus de kosten te beperken en de efficiëntie en effectiviteit van de werking te verhogen. Zeker in deze periode van budgettaire krapte zijn deze doelstellingen relevant.

Centraliseren van alle buitendiensten en depots te Ename is ook niet mogelijk. Dat blijkt uit de studie van Nikè Consult: 1500 vierkante meter is volstrekt onvoldoende. Men zou daar alle buitendiensten en depots zelfs niet kunnen onderbrengen, gesteld dat dit zou sporen met de beleidsvisie van de Vlaamse overheid. Op het einde van vorige regeerperiode is dit punt nog eens aan bod gekomen in een brief van toenmalig minister Van Mechelen. Mijnheer De Meulemeester, ik weet niet of daar in de voorbije periode vragen over zijn gesteld aan mijn voorganger. Ik heb er geen teruggevonden. Ik heb het gevoelen dat dat 5 jaar lang buiten de aandacht is gebleven. Ik zie een brief, waar ik straks op terugkom, van minister Van Mechelen aan de gouverneur, helemaal op het einde van de vorige regeerperiode waarin hij al die problemen aankaart en wijst op de financiële problemen. Tenzij ik me vergis, is er in die 5 jaar, van 2004 tot 2009, op geen enkele manier verder vorm gegeven aan de intentieverklaring en het uitwerken ervan.

U vraagt of er een mogelijkheid is dat de Vlaamse Gemeenschap zich constructief opstelt. Ik heb al gezegd dat de bestemming van de nieuwbouw de verantwoordelijkheid is van de bouwheer en eigenaar van het gebouw, de provincie Oost-Vlaanderen. Dat lijkt me evident. Dat is een uitgangspunt. De deputatie heeft dat beslist. Ik heb die beslissing van 2001. Ik zeg dit niet met leedvermaak, maar ik vind het jammer dat daarover nooit een visie is geconcretiseerd. Als een overheid een gebouw wil inplanten, moet ze een voldragen visie hebben, moet ze een behoeftestudie hebben, moet het project beantwoorden aan een beleid en moet ze er een invulling aan kunnen geven. Ik heb u gezegd wat ik heb gedetecteerd aan mogelijke invullingen, die misschien stuk voor stuk interessant zijn. Ik neem aan, mijnheer De Meulemeester, dat als u in uw stad plannen maakt, u dan weet wat u van plan bent, waar u dat zult doen, dat u de behoeften bent nagegaan en dat u het ook uitvoert. Hier is dat spijtig genoeg omgekeerd gebeurd.

De ondertekening van de huurovereenkomst in 2004 was een expliciete opschortende voorwaarde. Geen enkele minister zou deze huurovereenkomst kunnen tekenen zonder dat de Inspectie van Financiën die zaak gevalideerd heeft. Dat gebouw en de ligging ervan zijn niet afgestemd op de opdrachten en de behoeften van het VIOE. De Vlaamse Regering heeft momenteel geen andere intenties met dit gebouw. Ik ben daarover al in dialoog getreden met de deputatie.

Uiteraard wil ik constructief zoeken naar een oplossing. Die vraag is aan voormalig minister Van Mechelen gesteld. Ik heb een brief van hem aan gouverneur Denys van 2 april 2009.

Blijkbaar is dat op het einde van de regeerperiode aan bod gekomen. De vorige minister zei: “Op basis van de diverse gesprekken bleek al snel dat de invulling van een deel van het gebouw als buitendienst van het VIOE niet langer een optie was.” Dat is heel snel gebleken. Men vraagt hem of er een andere invulling aan kan worden gegeven. Mijn diensten hebben toen aan minister Van Mechelen, net als nu aan mij, gezegd dat we misschien kunnen nagaan of er een erfgoededucatiecentrum kan komen. Dat is ook voorgelegd aan toenmalig minister Van Mechelen.

Ik moet erop wijzen dat de Nikèstudie daar zeer kritisch tegenover staat. Die zegt dat er logistieke, financiële en materiële problemen zijn om dat daar te doen. We zoeken constructief of er iets kan gebeuren, waaraan de Vlaamse overheid een deel kan geven. Ik spreek me daar niet over uit. Ik beloof zeker niets, want de weg daartoe is heel lang.

Voormalig minister Van Mechelen zegt ook dat er serieuze problemen zijn. Eerst en vooral moet er worden gepraat over de huurprijs. Blijkbaar is daarvoor een voorstel gedaan. De heer Van Mechelen, die de knip op de beurs hield, zei dat die huurprijs veel te hoog was. Die was excessief in vergelijking met wat we in Brussel betalen.

Voormalig minister Van Mechelen zei: “Om het VIOE daar een erfgoededucatiecentrum te laten oprichten, moet ik centen hebben, en ik heb die niet.” Als hij ze niet had in een periode toen de Vlaamse Regering over veel middelen beschikte, dan heb ik ze nu ook niet. Hij zegt dat er vijf bijkomende mensen zouden moeten worden aangeworven. Dat betekent dus dat het VIOE een bijkomend budget zou moeten hebben en mensen zou moeten kunnen aanwerven. Het VIOE heeft nu minder centen dan in 2009. Dat is de realiteit en dat komt door de besparing.

De heer Van Mechelen wijst erop, nadat hij heeft gewezen op de veel te hoge huurprijs, dat de invulling die het VIOE in het vooruitzicht kan stellen, alleen kan worden gerealiseerd op het ogenblik dat er een substantiële verhoging van de werkingsmiddelen voor het VIOE kan worden gerealiseerd, en we bovendien bijkomend personeel kunnen aanwerven, namelijk vijf VTE's. Het gaat dus om werkingsmiddelen om dat uit te baten, en bijkomend personeel om dat allemaal vorm te geven.

Ik kan niets beloven, en ik ga dat ook niet doen. Dat zou onverantwoord zijn. Ik zie het probleem. Het is heel jammer dat het zo is geëvolueerd. Men is voortvarend te werk gegaan, maar ik wil kijken of er een constructieve oplossing kan komen vanuit de beperkte invulling die aanvankelijk was gepland: een derde Vlaamse overheid, twee derde provincie. Ik vraag de provincie met aandrang om haar eigen gebouw een bestemming te geven. Dat is vanzelfsprekend.

Gelet op de gewijzigde omstandigheden, op het totaal andere concept inzake opgravingen, de totaal andere structuur van het VIOE, en het advies van de consultant die zegt dat de buitendiensten moeten worden gecentraliseerd dichtbij de centrale stations in alle Vlaamse hoofdsteden, kunnen we daar toch iets in vinden. Ik wil daar gerust mee over nadenken, om dat educatiecentrum eventueel op de rails te krijgen. Maar ik citeerde de brief van de heer Van Mechelen van april 2009 die zegt: zelfs als we het zouden willen hebben, zijn daar op dit ogenblik de middelen niet voor. Ik zal u dus niet verrassen met mijn mededeling dat ik die middelen ook niet heb.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, van dit verhaal word ik absoluut radeloos en wanhopig. Niet alleen ik, maar veel mensen in Oudenaarde. Dat gebouw heeft 9,3 miljoen euro gekost. Ik weet niet of u het hebt gezien. Het staat in het centrum van Ename, een vrij kleine deelgemeente van Oudenaarde, met een heel mooi historisch centrum. In het midden van dat dorp staat een mastodont van een gebouw. In dit winterweer rookt de schouw constant, want dat gebouw moet natuurlijk worden verwarmd, anders vervalt het meteen. En het wordt al 2 jaar verwarmd.

Niet zo lang geleden is er een spontane actie ontstaan van een groep bewoners om er asielzoekers in te huisvesten, toen er zoveel plaatsgebrek was. We zitten midden in een economische crisis. Ik moet u niet vertellen dat dit een doorn in het oog is van de bevolking, die daar dagelijks passeert aan de brug, en dat centrum daar ziet staan. Daarom ben ik zo bezorgd.

Minister, u hebt gelijk dat de manier waarop dat gebouw tot stand is gekomen, ongeoorloofd is. Er doen allerlei theorieën de ronde op straat, het is een urban legend, er zijn allerlei politieke spelletjes en complotten, die er wellicht in hebben meegespeeld. Ik weet niet wat er allemaal is gebeurd, maar dat is wat er leeft bij de bevolking. Ik ben ervan overtuigd dat het ‘à la guerre comme à la guerre’ tot stand is gekomen. Dat lijkt nu de nieuwe mode. We zetten dat daar en we zien wel wat er gebeurt en het zal wel worden ingevuld.

Ik begrijp uw reactie, dat u als Vlaamse overheid de zaak moet komen redden, als blijkt dat de provincie iets heeft gebouwd dat ze niet volledig kan invullen. Niettemin was er een intentieverklaring, niet meer, maar ook niet minder dan dat. Wij hebben een schriftelijke overeenkomst, ondertekend door de minister. Hij zei dat hij zou proberen een gedeelte van het gebouw een bestemming te geven. Wat hij zegt, is helemaal niet bindend. Maar wij vragen niet meer dan goodwill, ik weet dat niet meer mogelijk is. Ik denk evenwel dat het probleem moet worden opgelost en dat we daartoe partijpolitieke meningsverschillen moeten overstijgen. De provincie, maar ook de stad en het Vlaamse Gewest moeten hun verantwoordelijkheid opnemen. De drie partners moeten een oplossing proberen te vinden. Het is een gigantisch gebouw, en het wordt een schandvlek.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik neem hem niets kwalijk omdat hij nu het dossier in de schoot krijgt geworpen. Dat dossier heeft een lange voorgeschiedenis, van meer dan 15 jaar. De intenties zijn altijd goed geweest.

Toenmalig minister Van Grembergen stond helemaal achter het project. Het is niet geconcretiseerd in echte overeenkomsten, en dat is natuurlijk spijtig. De provincie heeft de bouw op zich genomen en die ook volledig betaald. De bestemming ervan is niet of nog niet geconcretiseerd.

Wat de minister zegt, is juist: het provinciebestuur is de bouwheer. Zij zijn de eersten die moeten bepalen wat er met dat gebouw moet gebeuren. U begrijpt natuurlijk ook dat het een doorn in het oog van de omwoners is dat dergelijke mastodont, die zo veel geld heeft gekost, daar ongebruikt staat. Het stadsbestuur heeft altijd een positieve houding aangenomen. Mevrouw Meuleman weet zeer goed dat we die parking tegenover het Erfgoedcentrum hebben aangelegd om voor dat centrum parkeergelegenheid te creëren. De gemeenteraad van Oudenaarde heeft dat unaniem beslist. Die parking is ook voor de ruimere omgeving een goede zaak.

Vandaag worden we met het probleem geconfronteerd. Mevrouw Meuleman zegt dat het stadsbestuur zijn verantwoordelijkheid moet nemen. We doen dat al een 20-tal jaren. Zo lang al stellen we personeelsleden ter beschikking voor alles wat met de opgravingen en Ename te maken heeft. Dat heeft al miljoenen gekost. We stellen ons constructief op, maar het is een initiatief van het provinciebestuur waar de niet-waargemaakte intentie van het Vlaamse Gewest bovenop komt. Ik vraag de minister daarom met het provinciebestuur, de afgevaardigde van Cultuur, de bestendige deputatie en de gouverneur te overleggen. Die laatste zit ook met het dossier verveeld en wil het deblokkeren.

Zo kan er een oplossing komen voor dit prachtige gebouw. Dat kan zorgen voor een mooie uitstraling van alles wat met erfgoed en archeologie heeft te maken. Ik begrijp natuurlijk ook dat in de huidige economische toestand de middelen ontbreken. Toch wil ik vragen inspanningen te leveren en er iets van te maken. Een gebouw dat lang leeg staat, zeker in de

wintermaanden, heeft het te verduren. Het mag niet verkommeren. De eerste verantwoordelijkheid ligt bij het provinciebestuur, maar de tweede bij de Vlaamse overheid.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Ik wil me echt niet uitspreken over dit dossier, want ik beheers het niet. Ik heb wel een algemene vraag: kan de minister een oplossing zoeken voor de depot- en labwerking van het VIOE? Als ik goed ben ingelicht, huurt men daarvoor nu een veel te groot gebouw in Zellik, en dat kost ook geld.

Verder ben ik het er niet mee eens dat men depots, waar soms een vrachtwagen naartoe moet, in stationsomgevingen en dergelijke onderbrengt. Dat zijn dure locaties, en geschikt voor de tewerkstelling van ambtenaren en dergelijke. Dat gebeurt liefst elders, in een gebouw van de Vlaamse Gemeenschap als het kan.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik was misschien niet erg duidelijk. Ik had het over het centralisatiebeleid van onze administratie. Uiteraard zullen we niet in de omgeving van de stations van Gent, Brugge, Antwerpen of Brussel een depot uitbouwen. Ik wees er in mijn antwoord op dat volgens de studie de ruimte daar niet voldoet aan wat we nodig hebben. We hebben behoefte aan een nieuw depot, maar daar hebben we het geld niet voor.

Mevrouw Meuleman zegt dat er is gegrapt. Ik heb dat alleszins niet gedaan. Ik behandel dit dossier sereen, zonder leedvermaak of beschuldigend vingertje. Dit dossier is slecht, en we moeten dat met vereende krachten aanpakken. Ik zeg enkel dat ik vandaag geen garanties kan geven. Ik onderzoek alles. Gedeputeerde Dauwe is bij mij al op bezoek geweest. Maandag zullen mensen van mijn kabinet met mevrouw Sonja Vanblaere, de administrateur-generaal van het VIOE, en de gedeputeerde ter plaatse afstappen om oplossingen te zoeken. Wij zullen wel niet alles op ons nemen, en ik kan niets garanderen, want de budgetten zijn gekrompen.

Voormalig minister Van Mechelen wees er al op dat hij geen geld had voor vijf mensen extra. Ik kan niet aan de administrateur-generaal van het VIOE vragen om vijf onderzoekers te ontslaan om die nadien in een nieuw kader in Oudenaarde onder te brengen. Zij heeft het nu al moeilijk om de werking goed te verzekeren. Alle leidende ambtenaren van de administratie en van de agentschappen hebben problemen om hun winkel draaiende te houden, gezien de efficiëntie-oefening die hen wordt opgelegd. Ik kan dus niets beloven. Maar we blijven zoeken. Er zijn denksporen, maar daarover moet nog worden gesproken.

Ik heb inderdaad dat dossier in mijn schoot geworpen gekregen. Als ik me niet vergis, is daarover in dit parlement nooit gesproken. En vandaag zijn er het beter bestuurlijk beleid dat het VIOE een duidelijk kader oplegt, de beleidslijnen van de Vlaamse Regering over de concentratie van de buitendiensten en de interpretatie van de Conventie van La Valetta inzake opgravingen. Dat zijn gewijzigde omstandigheden, en we moeten daar rekening mee houden. In dat strakke kader wil ik mee zoeken naar een oplossing, maar zonder dat ik iets beloof. Ik zal evenwel mijn uiterste best doen om een oplossing uit te werken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over woonuitbreidingsgebieden in de omgeving van een beschermd gebouw, landschap, stads- of dorpsgezicht

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, het aansnijden van woon- of woonuitbreidingsgebieden die in omgeving van een beschermd gebouw of landschap zijn gelegen, leidt tot problemen. Deze woon- of woonuitbreidingsgebieden kunnen volgens de administratie niet worden aangesneden omdat de gebieden zich in of aanpalend aan een beschermd landschap, stads- of dorpsgezicht of een geklasseerd monument bevinden. Dergelijke besluiten, die na de opmaak van de gewestplannen tot rangschikking van de gronden tot landschap of monument zijn genomen, verhinderen vaak dat de bestemming van woonuitbreidingsgebieden wordt verwezenlijkt. Die bestemming wordt in het gewestplan aan die gronden gegeven. Ik vraag me dan ook af of de landschapsbescherming op de ruimtelijke ordening primeert.

Vaak zijn deze gebieden in kleinere dorpen gelegen. Ze zijn de enige gebieden die nog kunnen worden aangesneden om de dorpskern uit te breiden. Uiteindelijk is het de bedoeling op deze manier de lokale gemeenschap en het verenigingsleven in stand te houden. Het gaat dan vooral om de plaatselijke dorpsschool, die de kern van het dorpsleven vormt. Het is zeer slecht voor de leefbaarheid van deze dorpen dat deze gebieden niet kunnen worden aangesneden.

Dit is een zeer specifiek probleem. Ik ben niet de enige die daarmee, in de hoedanigheid van mijn lokaal mandaat, wordt geconfronteerd. Ik krijg geregeld vragen van andere lokale bestuurders die in woningbouw of in sociale woningbouw willen investeren. Op het ogenblik dat ze de bestaande gebieden, die de bestemming van woongebied hebben gekregen, willen aansnijden, krijgen ze geen toelating. Die gebieden zijn in de omgeving van een kerk of van een geklasseerd monument gelegen.

Ik kan hier een ander voorbeeld geven. Ik verwacht geen specifiek antwoord van de minister op wat ik nu naar voren wil brengen. Een aantal jaren geleden zijn een aantal gemeenten met grote wateroverlast geconfronteerd. Hierna is het Rubiconfonds in het leven geroepen. Dit fonds beschikt momenteel over wat minder middelen – ook in Vlaanderen heeft de crisis toegeslagen. Om wateroverlast te vermijden, heeft Poperinge een plan opgemaakt dat door allerhande instanties is goedgekeurd. Dan is de dienst Monumenten en Landschappen ten tonele verschenen. Volgens die dienst mogen het bufferbekken en andere maatregelen niet worden uitgevoerd omdat ze in de omgeving van een beschermd landschap of zo zijn gesitueerd.

De monumentenzorg is belangrijk. We moeten er alles aan doen om dit voor de volgende generaties in stand te houden. Ik vind dat de administratie niet te kort door de bocht mag gaan. We moeten in eerste instantie voor de leefbaarheid van de dorpen en van de dorpskernen zorgen. Indien lokale besturen willen investeren om in de toekomst ergere problemen te voorkomen, moeten we dit zeker ondersteunen. Wat is het nut van een beschermde dorpskern of kerk indien het dorp leegloopt omdat er geen basisvoorzieningen meer kunnen worden aangeboden en indien de dorpsschool moet sluiten?

Minister, weet u of er in Vlaanderen veel dergelijke situaties zijn? In welke oplossingen voorziet u om deze problematiek op te lossen? Dient elk rangschikkingsbesluit in een reeds vastgelegd plan te passen? Een afweging van belangen dringt zich op. Als een bepaald gebied volgens het gewestplan als woongebied is bestemd, kan dan met een rangschikkingsbesluit het hoger belang worden gediend? Op die manier zou het rangschikkingsbesluit op het gewestplan primeren.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik weet niet of er veel voorbeelden zijn van woonuitbreidingsgebieden in de omgeving van beschermde gebouwen of landschappen. De heer Verfaillie kent ongetwijfeld een voorbeeld uit zijn achtertuin. We hebben daarnet, in een andere commissie, vernomen dat zijn achtertuin zeer uitgebreid is. Er worden zelfs mosselen in gekweekt. Het is bijgevolg mogelijk dat hij een voorbeeld kent.

Minister, ik zou een vraag willen stellen die bij het vorige punt aansluit. Binnenkort zullen de ankerplaatsen als erfgoedlandschappen worden aangeduid. Hierbij moet de nodige aandacht worden geschonken aan de gebieden die op de gewestplannen als woonuitbreidingsgebieden, woongebieden of woongebieden met landelijk karakter zijn ingekleurd.

Op korte termijn zal dit niet echt problemen opleveren. Indien er later, nadat de stap naar de erfgoedlandschappen is gezet, planningsinitiatieven als een ruimtelijk uitvoeringsplan zouden komen, zou hierover echter discussie kunnen ontstaan. Ik vermoed dat dit niet goed zou zijn om het lokale draagvlak voor het erfgoedbeleid te versterken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, alvorens op de vragen van de heer Verfaillie in te gaan, wil ik opmerken dat hij het heeft gehad over gebieden waarop de adviezen vanuit het beleidsdomein Onroerend Erfgoed geen impact hebben, namelijk de terreinen aanpalend aan een beschermd landschap en aan beschermde stads- en dorpsgezichten. Misschien is verwarring ontstaan met het gezichtsveld van een beschermd monument. Voor gebieden in een straal van 50 meter rond een monument wordt aan de administratie een niet-bindend advies gevraagd. Ik kom hier straks op terug.

Heel wat beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen zijn geheel of gedeeltelijk in woonuitbreidingsgebieden gelegen. Het waardevol onroerend erfgoed bevindt zich immers overal in Vlaanderen. Mijn administratie beschikt niet over precieze gegevens over het aantal woonuitbreidingsgebieden die in beschermde stads- dorpsgezichten of in beschermde landschappen zijn gelegen. Op basis van ArcGis kan wel een voorzichtige extrapolatie worden gemaakt.

Ik overloop even de gegevens die in ArcGis zijn terug te vinden. Zo vallen 84 woonuitbreidingsgebieden, met een totale oppervlakte van 68,45 hectare, gedeeltelijk in een stads- of een dorpsgezicht. Hiervan is 50 percent reeds bebouwd. Daarnaast vallen 31 woonuitbreidingsgebieden, met een totale oppervlakte van 12,04 hectare, volledig in een stads- of een dorpsgezicht. Hiervan is 75 percent reeds bebouwd. Daarnaast overlappen 118 woonuitbreidingsgebieden, met een totale oppervlakte van 15,78 hectare, geheel of gedeeltelijk met beschermde landschappen. Hiervan is 50 percent reeds bebouwd of het voorwerp van plannen voor bebouwing. Verder ligt een woonuitbreidingsgebied, met een oppervlakte van 0,86 hectare, volledig in een beschermd landschap. Bij achttien woonuitbreidingsgebieden ligt het middelpunt van de polygoon in een beschermd landschap.

Sinds april 1996, toen het eerder vermelde artikel 12 in het Landschapsdecreet is opgenomen, sluit mijn administratie de woonuitbreidingsgebieden formeel uit bij de bescherming als landschap. Voordien was de opname van woonuitbreidingsgebieden in beschermde landschappen veeleer uitzonderlijk. Soms overlappen de woonuitbreidingsgebieden met de beschermde landschappen. Het gaat om zeer kleine aantallen. Volgens mijn administratie is dit vermoedelijk te wijten aan het feit dat een gebied na de bescherming als landschap als woonuitbreidingsgebied is aangeduid of aan het feit dat het aansnijden van een gebied op het moment van de bescherming niet aan de orde was.

Ik zou willen benadrukken dat een beschermingsbesluit steeds een weloverwogen beslissing inhoudt. Enkel het waardevol erfgoed dat van algemeen belang is, wordt door de Vlaamse overheid beschermd. Nog voor de beschermingsprocedure wordt ingezet, worden heel wat factoren onderzocht. Het gaat hier niet enkel om de aanwezigheid van erfgoedwaarde.

In de loop van de vorige legislatuur is een kwalitatief stramien voor de opmaak van beschermingsdossiers tot stand gekomen. Dit stramien omvat vier punten. Ten eerste, de opbouw van dossiers is gestandaardiseerd. Ten tweede, een aantal gegevens moet altijd in het dossier worden opgenomen. De ruimtelijke context wordt geschetst en de bestemming van het gebied wordt weergegeven. Ten derde, op basis van deze informatie worden de beheersdoelstellingen voor een beschermd erfgoed uitgetekend. Deze beheersdoelstellingen reiken

een kader aan voor de mogelijke toekomstige ontwikkelingen binnen de zone die als beschermd monument, stads- of dorpsgezicht of landschap is afgebakend. Ten vierde, mijn administratie tracht voor en tijdens de beschermingsprocedure overleg met de belanghebbenden te plegen. Dit biedt de mogelijkheid de bescherming te situeren en vragen over de gevolgen ervan te stellen. Mijns inziens, is dit overleg tussen de administratie en de belanghebbenden van groot belang. Door tijdig duidelijke afspraken te maken, vergroten we de rechtszekerheid voor de betrokken partijen en verkorten we de doorlooptijd.

Wat de landschappen betreft, stelt het Landschapsdecreet expliciet dat de voorlopige en de definitieve beschermingsbesluiten voor landschappen een individueel karakter hebben. Die besluiten fungeren als aanvulling op en verfijning van de sectorale regelgeving. Ze mogen dus geen beperkingen vaststellen die werken of handelingen verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen. Ze mogen de realisatie van die plannen van aanleg en hun bestemmingsvoorschriften niet verhinderen.

Kortom, een bescherming als landschap kan geen absoluut bouwverbod invoeren en aldus het aansnijden van een woonuitbreidingsgebied onmogelijk maken. Het beschermingsbesluit kan wel strengere voorwaarden opleggen. Het decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten vermeldt dit alles niet. Die strikte voorwaarden staan daar dus niet in. In de praktijk en door de Raad van State wordt echter aangenomen dat die voorgaande regels ook gelden voor beschermingen van stads- en dorpsgezichten en monumenten.

Het beschermingsbesluit van een monument heeft daarnaast een beperkte ruimtelijke uitstraling. Stedenbouwkundige vergunningsaanvragen binnen het gezichtsveld beperkt tot een straal van 50 meter, van een voorlopig of definitief beschermd monument, worden voor advies voorgelegd aan Ruimte en Erfgoed. Dat advies is niet bindend en beperkt in daadwerkelijk fysiek bereik. Het is daarom moeilijk denkbaar dat een bescherming als monument het aansnijden van een woonuitbreidingsgebied volledig zou tegengaan.

Als het initiatief er komt om woonuitbreidingsgebieden aan te snijden en er constructies op te richten, moet men binnen de zones afgebakend als beschermd landschaps-, stads- of dorpsgezicht en monument binnen een straal van 50 meter van een monument steeds een machtiging of advies aan Ruimte en Erfgoed vragen.

Bij steeds meer mensen leeft het gevoel dat onroerend erfgoed nooit los kan worden gezien van zijn ruimtelijke context en dat het pas tot zijn recht kan komen indien het mee kan ontwikkelen binnen deze context. Het spreekt ook voor zich dat op de strenge randvoorwaarden beperkingen gelden voor ingrijpende veranderingen van het beschermde erfgoed, en dat er in concrete gevallen zal worden gepleit om erfgoedwaardevolle open ruimte zo veel mogelijk te bewaren.

Ik ben zeker vragende partij om deel uit te maken van de projectteams die voor grootschalige projecten worden opgestart. Dit kan in samenspraak met minister Muylers die bevoegd is voor Ruimtelijke Ordening.

Een bescherming als monument of als landschap is al mogelijk sinds 1931, lang voor er sprake was van een planmatige ruimtelijke aanpak. Het begrip stads- en dorpsgezicht werd in 1976 geïntroduceerd. De oude beschermingsbesluiten kwamen dan ook veelal los van ruimtelijke plannen tot stand. Dit neemt niet weg dat ook op basis van deze oude beschermingsbesluiten in principe geen adviezen kunnen worden verleend die een absoluut bouwverbod met zich meebrengen. Vandaag past een beschermingsbesluit steeds in de ruimtelijke context en binnen de bestemming van het betrokken gebied maar kan de bescherming dus wel strengere voorwaarden opleggen. Omgekeerd wordt er bij de opmaak van de ruimtelijke bestemmingsplannen ook rekening gehouden met de aanwezigheid van het beschermde onroerend erfgoed.

Ik herhaal nog eens dat er geen adviezen kunnen worden verleend die een absoluut bouwverbod met zich meebrengen. U hebt het over een afweging van belangen waarbij het

ene belang moet primeren op het andere. In sommige gevallen zal het inderdaad zo zijn dat het inwilligen van het ene belang het bestendigen van het andere belang uitsluit. In de meeste gevallen kunnen we spreken van een evenwichtsoefening waarbij de verschillende belangen met elkaar worden verzoend. Daarbij staat vast dat de bestemming van het gewestplan uitvoerbaar moet zijn, maar tevens dat het betreffende beschermingsbesluit de adviesverlenende voorschriften kan verfijnen. Om een dergelijk evenwicht te bereiken is aan de ene kant flexibiliteit vereist, maar aan de andere kant ook voorzichtigheid. Flexibiliteit moet toekomstgerichte ontwikkelingen mogelijk maken. Voorzichtigheid moet waken over het behoud van de relictten van ons verleden.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik zal hier geen zeker geen oppositie voeren. U moet zich daar geen zorgen over maken.

Ik dank u voor uw antwoord dat op het vlak van onroerend erfgoed grotendeels correct is. Als gemeenten echter ruimtelijke uitvoeringsplannen willen opmaken om die woonuitbreidingsgebieden om te vormen tot woongebied in de omgeving van een beschermd gebouw, dan stellen we vast dat de diensten van Stedenbouw heel specifiek het niet-bindend advies van Monumenten overnemen in de bindende bepalingen. Op dat moment is er wel een probleem. Op dat moment staat het lokale bestuur met de rug tegen de muur. Er kan niets meer ondernomen worden tenzij men zich richt tot de Raad voor Vergunningenbetwistingen om dat te overrulen. Dat is natuurlijk een hele procedure: men weet waar men begint, maar niet waar men eindigt.

Ik begrijp niet waarom de diensten van Onroerend Erfgoed een ongunstig advies geven dat niet bindend is. Men kan het dus naast zich neerleggen. Ik vind het eigenaardig dat de diensten van Stedenbouw het niet-bindend negatief advies toch overnemen in een bindende bepaling. Dat zorgt voor problemen. Ik heb het geval aangehaald om wateroverlast in de toekomst te vermijden. Dat is een heel specifiek dossier waarin men het ongunstig niet-bindend advies overneemt. De diensten van Stedenbouw volgen mijns inziens de niet-bindende adviezen van Onroerend Erfgoed die een hele andere filosofie inzake ruimtelijke ordening en planning hanteren dan Stedenbouw.

Het resultaat is dat heel wat gemeenten en steden in Vlaanderen niet meer in staat zijn om de kleinere dorpskernen leefbaar te houden. Iedereen heeft de mond vol van betaalbaar wonen. We moeten echter de mogelijkheid hebben om te werken aan dat betaalbaar wonen zonder dat ongunstige adviezen worden overgenomen in bindende bepalingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■